

Sunne kommun

kommun@sunne.se

Beslut för grundsärskola

---

efter tillsyn i skolformen grundsärskola vid Fryxellska
skolan

i Sunne kommun

Tillsyn i Fryxellska skolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sunne kommun under Hösten 2015. Fryxellska skolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 16 september 2015 och den 8 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det finns ingen nationell statistik för grundsärskolan.

I skolans egen kvalitetsredovisning går att utläsa att av de elever som var mottagna i grundsärskolan vårterminen 2015, läste ingen ämnesområden. Flertalet elever läste enbart ämnen i grundsärskolan medan vissa elever läste en kombination av grundsärskolans ämne och grundskolans ämne.

I kvalitetsredovisningen för läsåret 2014/15 anges att alla elever uppnådde minst betyget E i alla ämnen. Det finns ingen annan dokumentation kring uppföljning av kunskapsresultaten i grundsärskolan.

I dokument som lärarlaget redovisar som baseras på en enkätundersökning bland grundsärskoleeleverna framgår att alla elever känner sig trygga i skolan och att flertalet upplever studiero.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-02-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2016-02-15
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-02-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-02-15

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen har vid sin tillsyn sett att grundsärskolan och grundskolan vid Fryxellska skolan samarbetar på ett sätt som gagnar grundsärskolans elever. Detta gäller exempelvis hur lärarna anpassar undervisningen utifrån varje enskild elevs behov och förutsättningar.

Tillsynen har dock visat att det finns brister som rektor och huvudman måste åtgärda för att eleverna i grundsärskolan ska få den utbildning de har rätt till och för att eleverna ska ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Undervisningen utgår såväl ifrån grundsärskolans kursplan som grundskolans kursplan genom att elever undervisas enligt båda skolformernas kursplan i ett och samma ämne då eleven följer undervisning i ämnet i både grundsärskolegruppen och sin grundskoleklass.

Det finns vidare fall där det inte klart framgår vilken kursplan, grundsärskolans eller grundskolans, eleverna undervisas efter och därmed vilka kunskapskrav eleven ska bedömas utifrån i varje ämne

Rektorn fattar inte beslut om att elever ska läsa en kombination av ämnesområde, grundsärskolans ämnen eller ämnen enligt grundskolans kursplan. Inte heller har rektor säkerställt att bedömningen av elevernas kunskapsutveckling är likvärdig och att den genomförs på ett korrekt sätt. Detta får till följd att lärarna avgör vilka kunskapskrav elevernas kunskaper ska bedömas utifrån först vid betygssättning.

Lärarna gör en sammanställning av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen. Lärarna gör även sammanställning, analys, förslag på åtgärder och genomförande av vissa utvecklingsområden gällande trygghet och studiero. Rektor har inte tagit del av eller samverkat med lärarna gällande detta kvalitetsarbete. Rektor gör ingen annan uppföljning eller analys av kunskapsresultat eller av trygghet och studiero. Därav följer att rektor inte gör någon analys av resultat, inte fattar några beslut om åtgärder eller genomförande av utvecklingsområden eller gör någon utvärdering av dessa.

Det saknas ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete då det finns brister inom såväl uppföljning, analys, beslut och genomförande av utvecklingsområden samt utvärdering av dessa.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sunne kommun att senast den 15 februari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärninng och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (Läroplan för grundskolan 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 3. Kursplaner)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektor ska fatta beslut om en elev ska läsa en kombination av ämnen enligt grundskolans kursplaner och ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Lärarna ska i sin undervisning utgå från målen i grundskolans läroplan och enligt de kursplaner som rektor beslutat att eleven ska läsa i varje ämne.

Motivering till bedömning av brist

Enligt förordningen om läroplan för grundsärskolan gäller läroplanen för grundsärskolan för nämnda skolform. Enligt förordningen meddelar Skolverket föreskrifter om kursplaner och kunskapskrav för grundsärskolans ämnen och ämnesområden. Enligt 11 kap. 5 § skollagen omfattar grundsärskolan utbildningen i ämnen eller ämnesområden, eller en kombination av dessa. För varje ämne och ämnesområde gäller en kursplan (11 kap. 11 § skollagen). Utbildningen kan också omfatta ämnen enligt grundskolans kursplaner. 11 kap. 8 § 11 kap. 8 § skollagen anger vidare att rektor får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

Lärarna uppger i intervju att de i slutet av varje termin tittar på vad eleven har för kunskaper och om resultaten räcker för att bedömas mot grundskolans kunskapskrav. Några lärare uppger att de använder både grundsärskolans och grundskolans kursplaner när de planerar sin undervisning utifrån vad de tror att eleverna kan klara. En lärare beskriver att hon undervisar vissa moment utifrån grundskolans kursplan vissa andra moment enligt grundsärskolans kursplan, det beror på vilka delar, moment, av ämnet som läraren bedömer att eleven kan klara, uppger läraren. Lärarna känner inte till om det fattas något beslut om vilken kursplan elev ska undervisas utifrån. De känner inte heller till vem som skulle fatta ett sådant beslut. Det finns, enligt lärarna, ingen dokumentation om vilken kursplan eleverna följer men de säger att det finns en medvetenhet, i grundsärskolans lärargrupp, om att en elev kan klara ett betyg utifrån grundskolans kunskapskrav. På frågan från Skolinspektionen om vårdnadshavare har möjlighet att diskutera beslut om en elev ska undervisas i något eller några ämnen enligt grundskolans kursplaner uppger lärarna att vårdnadshavarna kan komma med synpunkter men att det många gånger handlar om resurser om det går att ordna. Någon lärare uppger att en elev undervisas utifrån grundskolans kursplan i något ämne och att eleven i detta ämne följer grundskoleklassen på alla lektioner i det ämnet. Läraren uppger att hon inte vet vilken kursplan eleven ska undervisas eller bedömas utifrån då det inte finns något beslut om detta. En annan lärare uppger att hon har en elev som möjligen skulle klarar att undervisas utifrån grundskolans kursplan i ett ämne. Eleven har hittills undervisats efter grundsärskolans kursplan i detta ämne och går nu i årskurs 9. Läraren uppger att hon inte vet hur det skulle kunna ordnas om eleven eller elevens vårdnadshavare skulle önska att eleven undervisas enligt grundskolans kursplan i detta ämne. Ytterligare en variant som lärare och elever beskriver är att någon elev följer en grundskoleklass på

alla lektioner i ämnet men dessutom undervisas i ämnet i grundsärskoleklassen. Bedömningen av dessa elevers resultat görs i slutet av terminen och lärarna avgör då om eleven ska bedömas utifrån grundsärskolans eller grundskolans kunskapskrav, uppger lärarna.

Några elever uppger att de inte vet om de undervisas enligt grundskolans eller grundsärskolans kursplaner. En elev säger att han i tre ämnen undervisas enligt grundsärskolans kursplaner men att han i övriga ämnena kanske undervisas utifrån grundskolans kursplaner. Vissa elever uppger att lärarna har talat med dem om vilken kursplan de följer, andra elever uppger att lärarna aldrig har talat om detta. Enligt eleverna är det lärarna som bestämmer om eleven ska undervisas utifrån grundsärskolans eller grundskolans kursplaner i olika ämnen. Några elever säger att de inte vet om de får betyg enligt grundsärskolans eller grundskolans kursplaner. Alla elever uppger att de har valt att få betyg.

Rektor uppger att hon inte har fattat något beslut om att någon elev ska undervisas enligt grundskolans kursplan i något ämne. Enligt rektor fanns det vårterminen 2014 elever som undervisades enligt grundskolans kursplaner men rektor uppger att hon inte vet om eleverna fick betyg enligt grundskolans eller grundsärskolans kursplaner. Rektor uppger att det inte finns några beslut om detta. Vidare uppger rektor att hon inte vet vilken kursplan eleverna i grundsärskolan följer i alla ämnen innevarande läsår.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det inte är klart utifrån vilken kursplan lärarna planerar och genomför sin undervisning för eleverna i grundsärskolan. Det finns lärare som säger att de utgår såväl ifrån grundsärskolans kursplan som grundskolans genom att eleven undervisas enligt båda skolformernas kursplan i ämnet då eleven deltar i undervisning i ämnet i både grundsärskolegruppen och sin grundskoleklass. Rektor fattar inte beslut om en elev ska läsa en kombination av ämnen enligt grundsärskolans samt grundskolans kursplaner. Det finns därmed ingen bestämd utgångspunkt för lärarna i undervisningen. Något samråd med vårdnadshavare sker inte innan läraren bestämmer vilken kursplan eleven ska undervisas utifrån. Utgångspunkten för en elev i grundsärskolan är enligt skollagen att eleven undervisas enligt de kursplaner som gäller för grundsärskolan (i ämnen och/eller ämnesområden). En grundsärskoleelev kan dock, om eleven har förutsättningar för det, efter samråd med elevens vårdnadshavare och beslut av rektor, läsa ämnen enligt grundskolans kursplaner. Skolinspektionen vill påtala vikten av att det för alla elever är klarlagt utifrån vilken skolforms kursplaner som eleven undervisas och bedöms i varje ämne. Detta är inte ett beslut som kan avvakta i väntan på att lärarna känner sig för hur det ska vara. Däremot

kan ett beslut om att undervisa en elev enligt kursplanerna för grundsärskolan i ett ämne förändras om lärarna upptäcker att eleven har förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen enligt grundskolans kursplaner i ämnet. I ett sådant fall ska ett beslut om detta fattas av rektor efter samråd med vårdnadshavarna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Läraren utvärderar elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven. (11 kap. 22-23§§ skollagen, Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att lärarna betygsätter eleverna utifrån de nationella kunskapskrav som finns för det ämne som eleven läser.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska, när betyg sätts innan ett ämne har avslutats, betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Vid bedömningen ska elevens kunskaper efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9. När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska betyget bestämmas med hjälp av bestämda kunskapskrav. I läroplanen för grundsärskolan anges att betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg. Av läroplan för grundsärskolan framgår vidare bland annat att läraren, utifrån kursplanernas krav, allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Av 11 kap.21 § skollagen framgår att om en elev i grundsärskolan har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner och eleven eller elevens vårdnadshavare begär att betyg ska sättas i ämnet, ska de bestämmelser som gäller för betygssättning i grundskolan gälla.

Lärare uppger i intervju att de arbetar utifrån både grundskolans och grundsärskolans kursplaner. Lärarna säger att en del grundsärskoleelever undervisas i grundskoleklass i vissa ämnen och att de då undervisas utifrån grundskolans kursplaner med mål att nå grundskolans kunskapskrav. Om eleven inte når dessa mål får de betyg utifrån grundsärskolans kunskapskrav, säger lärarna. Lärarna berättar att det även finns elever som undervisas och bedöms utifrån grundsärskolans kursplaner men som följer en grundskoleklass på alla lektioner i ämnet. För dessa elever är målen grundsärskolans kunskapskrav, enligt lärarna. En tredje variant är att eleven följer en grundskoleklass på alla lektioner i ämnet men dessutom undervisas i ämnet i grundsärskoleklassen. Bedömningen av dessa elevers resultat görs i slutet av terminen och lärarna avgör då om eleven ska bedömas utifrån grundsärskolan eller grundskolans kunskapskrav. Det förekommer, enligt lärarna, att elever som undervisas enligt grundsärskolans kursplan får betyg enligt grundskolans kursplan då lärarna bedömt att eleven har nått kunskapskraven för grundskolans kunskapskrav.

Lärarna uppger att de träffas för att stämma av inför betygssättning men de har inte fått någon kompetensutveckling som särskilt riktar sig mot grundsärskolan. "Man får själv söka på nätet" uppger en lärare.

Eleverna uppger att de inte vet om det syns på deras betyg om de läst enligt grundskolans eller grundsärskolans kursplan. Enligt eleverna kan man få "F" om "man inte sköter sig". En elev uppger att han läser NO (naturorienterande ämnen) och SO (samhällsorienterande ämnen) enligt grundskolans kursplan innevarande termin.

Rektor uppger att rutinerna runt vilken kursplan eleverna följer måste skärpas men vid tiden för tillsynen finns inga sådan rutin. Rektor uppger vidare att det kanske finns angivet i elevens IUP vilken kursplan eleven följer men rektor har inte tagit del av elevernas IUP så hon vet inte om det är så. Det finns, enligt lärarna, ingen dokumentation om vilken kursplan eleverna följer men de säger att det finns en medvetenhet, i grundsärskolans lärargrupp, om att en elev kan klara ett betyg utifrån grundskolans kunskapskrav.

Vid återbesöket vid grundsärskolan går Skolinspektionen igenom betygskataloger för grundsärskolans elever. I betygskatalogerna framgår att det finns elever som fått betyg enligt både grundskolans och grundsärskolans kursplan i samma ämne. Vid besöket presenteras inga beslut gällande grundsärskoleelever som läser en kombination av grundsärskolans och grundskolans ämne. Några sådana beslut finns inte på skolan, enligt rektor.

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte ser till att lärarna betygsätter eleverna utifrån de nationella kunskapskrav som finns för de ämnen som eleven läser. Det är inte klart vilken kursplan, grundskolans eller grundsärskolans, eleverna undervisas efter och därmed vilka kunskapskrav eleven ska bedömas utifrån i varje ämne. Det finns ingen rutin på skolan om hur beslut tas om vilken kursplan eleverna ska bedömas utifrån. Därmed avgörs inte vilka kunskapskrav elevernas kunskaper ska bedömas utifrån förrän vid själva betygssättningen. Skolinspektionen vill påpeka att om en elev i ett ämne undervisats utifrån grundsärskolans kursplaner ska lärarna vid betygssättningen endast tillämpa grundsärskolans kunskapskrav i det ämnet. Därmed gäller också att om en elev i grundsärskolan har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, ska lärarna vid betygssättning endast tillämpa grundskolans kunskapskrav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektor ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska främjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång

till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser tillgodoses.

Rektor och elevhälsans representanter berättar i intervju att eleverna har tillgång till skolsköterska/skolläkare, specialpedagog, kurator och psykolog. Det framkommer dock under intervjuerna att skolpsykologen endast anlitas vid behov för utredningar och handledning i samband med dessa.

Rektor uppger att det skulle vara möjligt att använda psykologen i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet men att detta aldrig har gjorts.

Lärare uppger i intervju att elevhälsan har talat om fetma bland eleverna. Vidare uppger lärarna att de kan söka elevhälsoteamet på tisdagar om de har någon fråga att ta upp. Elevhälsan har medverkat i arbete runt sex-och samlevnad i årskurs 8, säger de, men det har vänt sig till grundskolan. På frågan om grundsärskoleeleverna har tagit del av det arbetet svarar de att det beror på om eleven just då var med i grundskoleklassen. Det har inte gjorts några riktade insatser mot grundsärskolans elever.

Elevhälsoteamet uppger att psykologen är anställd på konsultbasis och gör utredningar och ger handledning i samband med utredningar. De uppger att psykologen inte ingår i elevhälsans möte som gäller gruppnivå, hen är endast med i möten gällande enskilda elever.

Rektor uppger att den nya organisationen av elevhälsan med en central verksamhetschef har medfört att tidigare planerade insatser inte blivit av. Enligt rektor finns inga nya mål satta för elevhälsan. Vidare uppger rektor att det finns ett förebyggande arbete gällande rökning som även omfattar grundsärskolans elever. Skolsköterskan genomför hälsosamtal med alla elever. Enligt rektor sitter en representant från elevhälsan med i "Nonmobbggruppen" som arbetar för hela skolan inklusive grundsärskolan.

Skolinspektionens tillsyn visar att elevhälsans arbete inte främst är förebyggande och hälsofrämjande. Detta då elevhälsan förvisso genomför vissa åtgärder så som arbete mot rökning men att insatser som kan betecknas som förebyggande och hälsofrämjande endast genomförts i begränsad omfattning och oftast inte riktar sig till grundsärskolans elever specifikt utan till alla elever eller enbart till grundskolans. Elevhälsan har heller inte getts förutsättningar att arbeta som en samlad kraft utifrån elevhälsans samtliga kompetenser med de förebyggande och hälsofrämjande insatserna eftersom psykologen inte deltar i det arbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sunne kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska, tillsammans med personalen, följa upp och dokumentera grundsärskolans resultat, bland annat kunskapsresultaten i samtliga ämnen där det finns kunskapskrav samt resultaten av arbetet med trygghet och studiero.

Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Skollagen anger också att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn ansvarar för skolans resultat.

Lärarna uppger i intervju att de genomför en enkät bland elever och vårdnadshavare gällande trygghet och studiero men att denna inte har efterfrågats av rektor. Lärarna har själva beslutat om åtgärder utifrån resultaten på enkäterna, bland annat gjort nya gruppsammansättningar. Lärarna har gjort en kvalitetsredovisning som utgår från den arbetsplan lärarna har skrivit och som ligger till grund för arbetet i grundsärskolan. Enligt lärarna har de våren 2015 lämnat in en kvalitetsredovisning till rektor, det är dock inget som rektor säger sig känna till. Rektor uppger att redovisningen lämnades till henne dagen före Skolinspektionens tillsyn. Lärarna uppger även att de har lämnat in en kunskapsmanställning våren 2015 till rektor.

Elevhälsan uppger att de inte lämnar någon kvalitetsredovisning till rektor. Skolsköterkan gör en sammanställning, i ett digitalt baserat journalsystem för elevhälsan, utifrån hälsosamtalen men där har inte grundsärskoleeleverna

redovisats som en grupp och kan därför inte särskiljas från grundskoleeleverna. Det finns i detta system ingen analys som särskilt gäller grundsärskolegruppen. Specialpedagogen arbetar bara två timmar per vecka riktat mot grundsärskolan och då hinns inte något kvalitetsarbete med, uppger hon. Elevhälsoteamet har inte sett resultat av enkäten gällande trygghet och studiero som genomförs av lärarna på grundsärskolan.

Rektor uppger i intervju att hon inte har tagit del av resultaten från enkäten som lärarna genomfört med grundsärskolans elever gällande trygghet och studiero men överlämnar vid intervjutillfället den sammanställning med resultat av kvalitetsarbetet som grundsärskolans lärare har gjort. Sammanställningen utgår från den arbetsplan som lärarna på grundsärskolan skrivit samt från enkäten gällande trygghet och studiero som genomförts med grundsärskolans elever. Sammanställning och analys samt vissa utvecklingsåtgärder finns redovisade inom området trygghet och studiero samt inom normer och värden. Gällande kunskapsresultaten finns ingen sammanställning över uppnådda resultat förutom att alla elever i grundsärskolan vårterminen 2015 nådde minst E i alla ämnen. Det redovisas inga andra kunskapsresultat och det finns ingen analys av de resultat som anges. Det redovisas heller inga tidigare resultat eller åtgärder som ska vidtas utifrån resultaten eller i övrigt för att utveckla verksamheten. Enligt rektor är det tunt med all dokumentation gällande grundsärskolan.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det för grundsärskolan på Fryxellska skolan endast görs begränsade uppföljningar av resultat, och att det är lärarna som gör den uppföljningen. Lärarna följer upp om eleverna nått minst betyget E i respektive ämne och överlämnar sin uppföljning till rektorn. Vad gäller resultatet av arbetet med trygghet och studiero följer lärarna även upp detta och gör en analys av resultaten samt sätter in utvecklingsåtgärder utifrån resultaten. Rektor uppger sig inte ha tagit del av lärarnas uppföljningar och utvärderingar och följer inte på annat sätt upp elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i årskurs 9 eller arbetet med trygghet och studiero och utvärderar heller inga resultat och vidtar inga åtgärder utifrån en sådan utvärdering. Rektor är inte delaktig i lärarnas kvalitetsarbetsprocess och kan då heller inte ta det ansvar som åligger rektor vad gäller det systematiska kvalitetsarbetet. Detta kan medföra att nödvändiga utvecklingsåtgärder för grundsärskolan utifrån resultaten inte uppmärksammas och åtgärdas. Detta kan också medföra att rektor inte fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas förutsättningar och behov.

Motivering till föreläggande som ingripande

Sunne kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Sunne kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och eleohälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Beslut

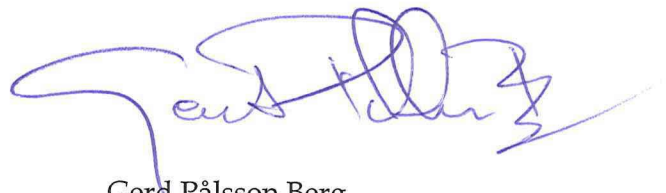
2015-11-16
17 (19)

Dnr 43 - 2015:557

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Beslutsfattare

Gerd Pålsson Berg
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Fryxellska skolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Fryxellska skolan

Fryxellska skolan ligger i centralorten Sunne. Grundsärskolan är inrymd i samma lokaler som Fryxellska skolans grundskola årskurs 7-9. Vid tiden för tillsynen är elva elever i årskurserna 7-9 mottagna i grundsärskolan.

Grundsärskolans elever är integrerade i grundskolans undervisning i olika utsträckning beroende på elevens behov och möjligheter. Övrig tid undervisas eleverna i en grupp med enbart grundsärskoleelever. På grundskolan finns ämnessalar för alla ämnen som även grundsärskolan utnyttjar.

Grundsärskolans personal består lärare och assistenter.

Vid tidpunkten för tillsynen finns det två rektorer vid Fryxellska skolan, en nytillträdd och en avgående. Respektive årskurs i grundsärskolan och grundskolan har en och samma rektor. Förvaltningschefen för Ungdomars och vuxnas lärande har efter tillsynen fattat beslut om att det efter årsskiftet endast ska vara en rektor för samtliga årskurser och skolformer vid skolan. Skolan kommer också att ha en biträdande rektor. Grundsärskolan har samma rektor som grundskolan.